

Нещодавно в «Кур'єрі галиційському» була надрукована стаття якогось Володимира Клучака під назвою «Крихти польськості в Галичині». (Див. «KurierGalicyjski» 13-26 квітня 2012 р. с.15). Вперше, від часу заснування цієї непересічної газети, надруковано відкрито антиукраїнську, антигалицьку статтю, яка обурила багатьох читачів.

Ніхто з українців, що проживають в нинішній Польщі, не наслідився б писати такі болючі і образливі слова, як це зробив п.Курчак. Дивує позиція редакції львівської газети, яка все сміливіше допускає публікацію матеріалів такого типу.

Шовіністично-профанаційні розмірковування автора вищезгаданої статті і його відкрита наруга над історичною пам'яттю українців заслуговує всестороннього осуду. Зауважимо відразу – стаття не має нічого спільного з історичною наукою, в ній – лише ностальгічні бажання та нахабні вимоги, відвертий антиукраїнський і антигалицький рецидив, демагогічна риторика, публічний випад проти нашої влади, все що може реанімувати інспіроване протистояння між двома народами. Очевидно, що це стратегія наступу польських реваншистських сил, або бодай спроба визначити реакцію українців на такі публікації. Володимир Клучак виступає в душі захисника імперського духу і його політичне нахабство вправно підтримала шановна газета.

Але звернімося до тексту. Цитуємо в перекладі на українську мову: «ЄщеПольска не згінєла... так урочисто, в пориві душі і серця співали на тій землі наші діди менше ніж сто років тому. Польський дух Галичини, любов до тієї землі і її польської історії наповнювала думкою кожного з наших родаків. А що тепер? Чи є ще в Східній Галичині інтегральна польська цілісність, чи можемо говорити тільки про уламки польськості на цій землі?».

Очевидно, автор забув, що Галичина сьогодні є інтегральною частиною великої європейської держави – України, а польськеправління було загарбницьким, починаючи від короля Казимира Великого і закінчуючи маршалом Ридз-Сміглім. І лише з доброї волі та християнської етики Львів'яни плекають багато речей, які можуть нагадати польській меншині про той польський дух Львова. Проте, автора статті чомусь не цікавить присутність у Львові духу минувшини, яка невід'ємно пов'язана із польськими державами, метою його статті є політичні звинувачення, чи, радше, політичні вимоги. Тому складається враження, що той, хто це написав, а також той, хто опублікував, заздалегідь налаштовані на конфлікт.

Але продовжимо далі скрупульозно вивчати цей шовіністично-ретроспекційний допис. Заява про брак польських шкіл і костьолів у Галичині є чисто фальсифікаційним випадом. Хіба у Львові чи інших містах Галичини учні польської меншини навчаються у переповнених класах? Чи вірні Римо-Католицької конфесії моляться під чистим небом, чи у наспіх збитих з дощок каплицях?

Лише у Львові функціонують дві середні школи з польською мовою навчання, поляки,

що проживають у нашому місті мають можливість молитися в кафедральному костьолі (який, до речі, ніколи не був зачинений), в костьолі Св.Антонія, в костьолі Архангела Михаїла на Сихові, в костьолі Марії Магдалени та інших духовно моральних центрах поляків.

Автор вболіває за тим, чому місцеві поляки не протестують проти будівництва пам'ятників Степанові Бандері, вказує на те, що чимало вулиць в Галичині носять назви Мазепа, Петлюри, Бандери, Грушевського, Коновальця, вояків УПА, Лесі Українки, Стуса та інших. І далі. Цитуємо: «Але чи у Львові є вулиця короля Яна Казимира, чи польських орлят? Чи вулиці Раймунда Яроша в Трускавцю, Бруно Шульца або Яна Нев'ядомського в Дрогобичі? Чи не подібна є ситуація в Стрию, Бориславі, Станіславові, Тернополі, Мостиськах, Бережанах? Забуто про польських письменників, художників, будівничих держави, витерто наші сліди і набагато змінилося від часів комунізму-атеїзму». Повний фальсифікат!

По-перше, не Вам, пане Клучак, давати поради українцям чиїми іменами називати свої вулиці. По-друге, я щось не чув, щоб українці вимагали назвати в Польщі вулиці іменами Є. Петрушевича, М. Грушевського, Д.Вітовського, Б.Хмельницького, І.Богуна, М.Кривоноса, М.Залізняка, І.Гонти, та інших будівничих держави, то чого б це українці у Львові, Тернополі, не в Станіславові, а в Івано-Франківську та інших містах Галичини мали чинити за вимогами пана журналіста.

Чи логічним є називати вулиці в честь Казимира Великого, королеви Ядвіги, Яна III Собеського, генерала Галлера, Ю. Пілсудського, які воювали проти українців і нищили галицьку державність. А ще були Конєцпольський, герої-крокуси, які зруйнували десятки українських православних церков на Холмщині та Підляшшю, бойовики АК, які вбивали українців сотнями, був Грабський, який оголосив, що позбудеться українців за 25 років, був Ю.Бек, який у 1934 р. уклав договір з фашистською Німеччиною. То що ж цими будівничими польської держави українці мали б назвати вулиці в галицьких містах і містечках? З таким самим успіхом Росія може вимагати від Львова повернення радянських назв, Німеччина – німецьких, Австрія – австрійських. За логікою цього Клучака місто взагалі мало б позбутися своєї української ідентичності. А може краще залишити всі назви, які були, може це потішить імперіалістичні душі реваншистів? Як вам назва «проспект Гетьманські Вали-Адольф Гітлер Пляц-Леніна-Свободи»? Якраз у дусі статті Клучака.

Автор з жалем наголосив на тому, що у Львові нема вулиці короля Яна Казимира, очевидно натякаючи на тому, що при його правлінні у 1661 р. тут було засновано університет. При цьому автор статті «забув», що цей король, командує польськими військами, знищив тисячі українців у битві під Берестечком 18-30 червня 1651 р. Навіть на його саркофазі, в Сен-Жермен-де-Пре в Парижі вибито переможний бій поляків над козаками Хмельницького. І, очевидно, за це галичани мали б назвати одну із центральних вулиць його імені.

Давайте ще раз нагадаємо цьому публіцистові, що модерні львів'яни широко плачуть культуру минувшини міста, пов'язану із українсько-польським спільним життям. Чимало об'єктів у Львові оформлені в стилі польського періоду нашої історії, в місті проводиться велика кількість заходів, присвячених міжвоєнному часові. Не кажучи вже, про збережені пам'ятки! Ось кілька прикладів, які підкреслюють толерантне ставлення українців і галичан, зокрема, до пошанування польської історії і польських видатних діячів: у Львові, в самому центрі стоїть пам'ятник А.Міцкевича, в Трускавці – теж, є монументи командирам польських повстанців – Я. Кілінському та Б. Головацькому; Т. Вишневецькому та Ю. Капусцинському, нещодавно відкрито величавий пропам'ятний комплекс на Вулицьких горах в знак пам'яті розстріляних фашистами львівських професорів, в Бродівському районі – пам'ятник в с.Гуті Пеняцькій. Всіх не перелічити.

У нашому місті є меморіальні таблиці генералові Костюшкові, поетові К.Уейському, С.Гошинському, Ф.Смольці, С.Банахові, З.Гербертові, Б.Дибовському, у Львові названо вулиці іменами польських поетів, вчених, музикантів, що є підтвердженням фальсифікату вищезгаданої статті. Є вулиця ім.С.Банаха, А.Міцкевича, С.Ф. Кльоновча. Елізи Ожешко, О. Кольберга, Т. Падури, О. Фредра, Ф. Шопена, Г. Семірадського, Ю. Словацького, О. Чоловського, Габрієли Запольської та інші. І так в кожному галицькому місті. Очевидно, автор «забув» про музей і пам'ятник Ю. Словацького в Кременці. За твердженням архієпископа Мечислава Мокшицького, поляки в Україні мають 7 дієцезій, 13 єпископів, лише в Західній Україні діє 305 костьолів, а ще збудовано костьоли в Рясному і на Збоїщах, будується ульвівському Сихові, діють римо-католицькі семінарії, три інститути.

По всій Галичині, відкрито сотні меморіальних таблиць, пропам'ятних хрестів та символічних могил.

Назвіть, пане Володимире Клучак, бодай одне місто в Польщі, чи бодай одне воєводство, де так широко підтримують українськість, як у Галичині – польськість. Очевидно, що не знаєте! То ж не фальсифікуйте історії, не вимагайте неможливого, не руйнуйте добрих взаємин між нашими народами. Так буде краще для всіх. Слід наголошувати і на тому, що публікація такої продукції на шпальтах гонорової газети «Кур'єр галиційський» теж не сприяє зближенню обох народів. А ми, українці, любимо і шануємо, Юзефа Ігнація Крашевського, Северина Гошинського, Богдана Залеського, Діонісії Понятовської, Юліуша Словацького, Міхала Будзиновського, Спиридона Осташевського, Міхала Чайковського, Єжі Єнджиєвича та інших Великих поляків, що поважали Україну. Ми молимося біля пам'ятника Найвеличнішому Полякові – Івану Павлу ІІ. Так має бути між сусідами.

Ігор Федик